

Sygn. akt: I C 544/21 upr

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lutego 2023r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Sławomir Szubstarski
Protokolant:	Starszy sekretarz sądowy Mieczysław Budrewicz

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 lutego 2023 r. w K.

sprawy z powództwa (...) spółki jawnej z siedzibą w O.

przeciwko Towarzystwu (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powoda (...) spółki jawnej z siedzibą w O. kwotę 270,60 (dwieście siedemdziesiąt, sześćdziesiąt) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 15 kwietnia 2021 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty;

IV. nakazuje pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 157,53 (sto pięćdziesiąt siedem, pięćdziesiąt trzy) złotych tytułem kosztów postępowania poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa

V. zwraca powodowi kwotę 274 (dwieście siedemdziesiąt cztery) złotych tytułem niewykorzystanej zaliczki na dowód z opinii biegłego

UZASADNIENIE

Powód G. (...) M. sp.j. w O. domagał się od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. zapłaty kwoty 5 044,60 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 kwietnia 2021 r. Ponadto powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniósł, że w dniu 20 maja 2019 roku doszło do kolizji, w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód A. (...) o numerze rejestracyjnym (...), należący do M. C.. Sprawca kolizji był ubezpieczony w pozwanym Towarzystwie. W dniu 29 sierpnia 2019 roku poszkodowany wynajął od powoda pojazd zastępczy. Umowa najmu trwała do 9 września 2019 roku. Legitymacja czynna powoda do dochodzenia roszczenia wynika z umowy cesji wierzytelności w zakresie zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego. Powód za wynajem pojazdu wystawił fakturę VAT na kwotę 6 568,20 zł brutto. Pozwany decyzją z 11 paź 2019 r. wypłacił 1 623,60 zł, stąd do zapłaty pozostaje kwota dochodzona pozvem. Dalej podniósł, że przy oddawaniu samochodu do naprawy zachowano należyta staranność w wyborze podmiotu dokonującego

naprawy, aby nająć pojazd zastępczy jedynie na okres rzeczywistego braku możliwości korzystania z własnego auta. Poszkodowany upoważnił pracownika powodowej spółki (...) do zorganizowania pojazdu zastępczego od ubezpieczyciela, wskazał swoje preferencje co do akceptowanych przez niego warunków najmu pojazdu zastępczego organizowanego za pośrednictwem ubezpieczyciela. Po skontaktowaniu się z ubezpieczycielem i zapoznaniu z umową najmu proponowaną przez wypożyczalnię z nim współpracującą pełnomocnik ostatecznie nie zaakceptował jej warunków uznając je za mniej korzystne niż u powoda. Powód zakwestionował także realność ewentualnych twierdzeń pozwanego co do faktycznych stawek za najem pojazdu zastępczego dla poszkodowanego przez rzekomo współpracujące z pozwanym wypożyczalnię.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazał, że na zlecenie poszkodowanego szkoda była likwidowana przez (...) S.A. w W. w ramach Bezpośredniej Likwidacji S.. (...) S.A. przyznał i wypłacił odszkodowanie w kwocie 1 623,60 złotych za uzasadniony okres 6 dni najmu pojazdu zastępczego. Uszkodzenia pojazdu nie eliminowały go bowiem z ruchu, a czas technologiczny naprawy wynosił 4 dni plus 2 dni wolnego. Dobową stawkę ustalono na 220 zł netto. Dodał, że w chwili zgłoszenia szkody ubezpieczyciel informował o możliwości najmu pojazdu zastępczego za pośrednictwem przedsiębiorstw współpracujących z nim, a w przypadku wyboru innego przedsiębiorstwa refundacji będą podlegać koszty do wysokości, w jakich (...) S.A. miał możliwość zorganizowania pojazdu zastępczego. Dalej pozwany wskazał, że klauzule umowne uznane przez powoda za niekorzystne (kary umowne i udział własny w szkodzie) występują również w regulaminie powoda. Stawka dobową najmu pojazdu u powoda (547,35 zł brutto) jest z kolei rażąco zawyżona. Zdaniem pozwanego wynajęcie pojazdu u powoda naruszało przepis art. 354 §2 k.c. oraz art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, a zachowanie poszkodowanego należy również rozpatrywać przez pryzmat art. 362 k.c. – przyczynienia się do zwiększenia rozmiarów szkody.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 20 maja 2019 roku doszło do zdarzenia, w wyniku którego uszkodzeniu uległ samochód marki A. (...) nr rej. (...), będący własnością E. C. i M. C.. Do kolizji doszło w miejscowości K., na parkingu przy ulicy (...). Sprawca szkody posiadał ubezpieczenie OC u pozwanego.

(d.: bezsporne, oświadczenia uczestników zdarzenia – w aktach szkody (płyta) – k. 81)

Szkoda została zgłoszona przez K. C., jako kierującego uszkodzonym pojazdem, telefonicznie w dniu 21 maja 2019 r. w (...) S.A. W rozmowie telefonicznej uzgodniono zlikwidowanie szkody w ramach procedury Bezpośredniej Likwidacji S.. Zgłaszający odmówił potrzebie wynajęcia pojazdu zastępczego, jednak został poinformowany o możliwości bezgotówkowego wynajęcia takiego pojazdu, o sposobie zgłoszenia zamiaru wypożyczenia, o wysokości refundacji kosztu wynajęcia pojazdu w innym przedsiębiorstwie.

(d.: nagranie rozmowy - w aktach szkody (płyta) – k. 81)

Charakter uszkodzeń nie wykluczał pojazdu z publicznego ruchu drogowego. Szkoda w pojeździe poszkodowanego została zakwalifikowana jako częściowa, poszkodowany zażądał naprawy pojazdu. W dniu 24 czerwca 2019 roku poszkodowani zlecili naprawę pojazdu (...) sp. z o.o. w O. upoważniając ją jednocześnie do odbioru odszkodowania bezpośrednio od (...) S.A. M. C. ustalił termin naprawy pojazdu. Wówczas zaproponowano poszkodowanemu M. C. wynajęcie u powoda pojazdu zastępczego na czas naprawy .

(d.: bezsporne, oświadczenia poszkodowanych, upoważnienie - w aktach szkody (płyta) – k. 81, zeznania M. C. k. 89v)

W dniu 29 sierpnia 2019 roku M. C. pozostawił uszkodzony pojazd do naprawy i wynajął u poprzednika prawnego powoda ((...) sp. z o.o. sp.k. w O.) samochód zastępczy V. (...) o nr rej. (...) na okres od dnia 29 sierpnia 2019 roku godz. 10.45 do 9 września 2019 roku godz. 17.50. Stawka najmu wynosiła 445,00 zł netto (547,35 zł brutto) za dobę.

W tym samym dniu M. C. upoważnił (...) sp. z o.o. sp.k. w O. do zlecenia organizacji pojazdu zastępczego od ubezpieczyciela sprawcy szkody, zawarcia umowy najmu pojazdu zastępczego z wypożyczalnią wskazaną przez zakład ubezpieczeń, wglądu w dokumenty dotyczące najmu pojazdu zastępczego, porównania warunków najmu pojazdu zastępczego, odbioru pojazdu zastępczego, odmowy wynajęcia pojazdu zastępczego w przypadku przedstawienia niekorzystnych warunków najmu pojazdu zastępczego, i ustanowił spółkę pełnomocnikiem do kontaktu z towarzystwem ubezpieczeń w sprawach likwidacji szkody.

(d.: zeznania M. C. k. 89-89v, umowa najmu krótkoterminowego k.15-19, pełnomocnictwa k 20 – 21, dokumenty w aktach szkody (płyta) k. 81)

W dniu 31 sierpnia 2019 r. pracownik (...) sp. z o.o. sp.k. w O. (P. C.) zamówił za pośrednictwem (...) S.A., w przedsiębiorstwie (...), pojazd zastępczy marki L. (...) o nr rej (...). Po podstawieniu auta i przedstawieniu umowy najmu P. C. zrezygnował z wynajęcia auta.

(d.: zeznania P. C. k. 88, umowa wynajmu k.29, korespondencja e-mail na k. 59-60 akt szkodowych (płyta) k.81)

W dniu 9 września 2019 roku (...) sp. z o.o. sp.k. w O. wystawił fakturę za najem na kwotę 6 568,20 zł brutto (5 340,00 zł netto)

(d.: faktura VAT nr: (...) k.25)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się zasadne w niewielkiej jedynie części.

Stan faktyczny sprawy był pomiędzy stronami bezsporny w zakresie okoliczności zdarzenia zaistnienia szkody, zakresu uszkodzenia pojazdu oraz podstaw odpowiedzialności pozwanego i legitymacji czynnej powoda. Sąd ustalił stan faktyczny w niniejszej sprawie na podstawie dokumentów przedłożonych przez strony, w tym akt szkody, oraz zeznań świadków M. C. oraz P. C.. Prawdziwość dokumentów oraz zeznań świadków nie były kwestionowane przez strony, ich wiarygodność nie budziła też wątpliwości Sądu, oprócz fragmentów zeznań świadka C., w których świadek ten zeznał, że poszkodowany miał określać wszystkie warunki wynajęcia pojazdu zastępczego oraz że świadek informował poszkodowanych o nieobowiązaniu niektórych postanowień regulaminu oraz o poprowadzeniu z ubezpieczycielem negocjacji w sprawie wynajęcia pojazdu. Te fragmenty zeznań świadka stoją w sprzeczności z zeznaniem M. C., który stwierdził, że stawki wynajmu w ogóle go nie interesowały albowiem nie on miał być ich płatnikiem. Zależało mu wyłącznie na posiadaniu auta w okresie naprawy jego pojazdu, bez ponoszenia dodatkowych kosztów z tego tytułu i to mu zapewniono. Zeznał, że udzielił pełnomocnictw, więc wszelkie koszty związane z najmem i naprawą zostały przerzucone na firmę, której udzielił pełnomocnictwa. Nie pamiętał jakie dokumenty były mu okazywane, nie pamiętał stawki za wynajem, do czego nie przywiązywał uwagi (k. 89v). Wskazuje to na całkowity brak zainteresowania kwestiami ekonomicznymi z jego strony, a tym samym na nierealność zlecenia w tym kierunku. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka M. C. w całości albowiem są one logiczne i spójne w szczególności z faktem, że odjechał on autem zastępczym bez dokonywania opłat (porównaj: postanowienie 21 regulaminu k.15v – opłata z góry za cały okres bez prawa zwrotu w przypadku niewykorzystania całości okresu) i przed podjęciem przez pełnomocnika jakiegokolwiek ze zleconych czynności. Wszelkie sprawy dotyczące refundacji kosztów najmu (z komunikowaniem się włącznie) zostały przeniesione na powoda (d: pełnomocnictwa k. 20-21). Przy ocenie zeznań P. C. Sąd miał również na względzie jego zatrudnienie u powoda, i wynikające z tego związane interesem powoda, co nakazywało ostrożną ocenę zeznań z zachowaniem pewnego dystansu.

Zeznania świadka E. C. niewiele wniosły do sprawy, świadek nie zajmowała się sprawą wynajęcia samochodu zastępczego, wszystkim zajmował się mąż. Potwierdziła jedynie, że auto zastępcze wynajęte zostało w związku z przekazaniem pojazdu do naprawy i na jej czas. Przed przekazaniem auta do naprawy było ono normalnie użytkowane.

Z okoliczności sprawy wynika, iż kwestia legitymacji czynnej powoda w zakresie dochodzenia zwrotu kosztów wynajmu pojazdu zastępczego, wynikająca z umowy cesji zawartej z poszkodowanymi nie była przedmiotem sporu stron. Pozwany nie kwestionował także, iż w okolicznościach sprawy, co do zasady, wynajęcie pojazdu zastępczego przez poszkodowanego było uzasadnione, a tym samym uzasadnione, co do zasady, jest roszczenie o zwrot kosztów wynikających z wynajęcia tego pojazdu. Sporem objęta była jedynie wysokość kosztów wynajmu w zakresie zastosowanej przez powoda stawki dobowej za wynajem oraz okresu uzasadnionego wynajmu pojazdu zastępczego.

W świetle aktualnych poglądów doktryny i orzecznictwa, nie ulega wątpliwości, iż odpowiedzialnością ubezpieczyciela z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za uszkodzenie albo zniszczenie pojazdu mechanicznego są objęte celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki na najem pojazdu zastępczego. Mając na uwadze zasadę pełnego odszkodowania, wynikającą z art. 361§2 k.c. oraz treść art. 363§1 k.c., miernikiem odszkodowania są ceny występujące na lokalnym rynku - od najniższej do najwyższej (por. m.in. uchwałę SN z dnia 13 czerwca 2003r., III CZP 32/03, uchwałę SN z dnia 17 listopada 2011 r., III CZP 5/11). Tylko w przypadku wykazania przez zakład ubezpieczeń nielojalnego postępowania, naruszającego obowiązujące wierzyiciela - na podstawie art. 354 k.c. - wymogi współpracy z dłużnikiem przy wykonywaniu zobowiązania, można wierzytelowi postawić zarzut powiększenia rozmiarów szkody poprzez wybranie oferty z cenami wyższymi niż obowiązujące na danym rynku lokalnym i zlecić stosowną weryfikację wysokości odszkodowania (vide - wyrok SN z 25.04.2002r., I CKN 1466/99).

W ocenie Sądu uzasadniony okazał się zarzut nielojalnego zachowania powoda, które w realiach niniejszej sprawy doprowadziły do wyboru najdroższej oferty najmu pojazdu, z dostępnych na lokalnym rynku. Trudno przy tym nie zauważyć, że od momentu wypożyczenia przez siebie pojazdu zastępczego powód, chociaż w charakterze pełnomocnika poszkodowanego, w rzeczywistości działał we własnej sprawie.

Z przedłożonego w sprawie rachunku (faktury VAT) wynika, że powód zastosował stawkę 445 złotych netto (547,35 zł brutto) za każdą dobę wynajęcia pojazdu. Koszt najmu auta tego segmentu u ubezpieczyciela (segment E) wynosił odpowiednio 220,00 zł netto za dobę (tj. 270,60 zł brutto). Z kolei z oferty przedsiębiorstw współpracujących z (...) wynika stawka 190 zł netto za dobę (d: umowy o współpracy w zakresie świadczenia usług assistance komunikacyjnego k.105-172). Realność tej stawki została zweryfikowana przez biegłego, który przy uwzględnieniu tych stawek określił średnią stawkę na lokalnym rynku na kwotę 300,74 złotych za jedną dobę (opinia biegłego wraz z uzupełnieniem k.184 – 195).

Na wstępie należy zaznaczyć, że poszkodowany już w dniu 21 maja 2019 roku, przy zgłoszeniu szkody, został wyraźnie poinformowany przez konsultanta o możliwości bezgotówkowego wynajęcia takiego pojazdu, o uproszczonym sposobie zgłoszenia zamiaru jego wypożyczenia, o wysokości refundacji kosztu wynajęcia pojazdu w innym przedsiębiorstwie (płyta CD - k. 81).

Pierwszą czynnością powoda było wynajęcie poszkodowanemu auta po własnej stawce, bez jakiegokolwiek rozeznania ofert obowiązujących na rynku, i jednocześnie przejęcie od poszkodowanego uprawnienia do samodzielnego załatwienia refundacji kosztów najmu od ubezpieczyciela. Zwrócić przy tym należy uwagę, że wynajęcia przez niego pojazdu zastępczego zaplanowane zostało z około 3 miesięcznym wyprzedzeniem (przy uzgodnieniu naprawy pojazdu poszkodowanego), co umożliwiało powodowi wcześniejszą analizę rynku, a czego w ogóle zaniechano.

W ocenie Sądu czynności pracownika powoda (zgłoszenie zamiaru wynajęcia pojazdu w zakładzie ubezpieczeń – d: zeznania świadka P. C. k. 88v) nie były w rzeczywistości nakierowane na zorganizowanie pojazdu zastępczego, i miały na celu jedynie zawołanie współpracy z ubezpieczycielem dla odparcia ewentualnych jego zarzutów o pominięciu korzystniejszej możliwości zapewnienia pojazdu zastępczego. Do tej tezy dodatkowo przekonuje i to, że pełnomocnik ograniczył próbę wynajęcia pojazdu tylko do oferty ubezpieczyciela pomimo, że na lokalnym rynku działa kilkanaście podmiotów (d: opinia biegłego k.194-195). Ponadto odrzucenie oferty ubezpieczyciela nastąpiło z uwagi na zastrzeżenia, które przecież istnieją również w regulaminie powoda. Warto w tym miejscu wskazać, że poszkodowany

podpisał regulamin bez wyłączenia jakichkolwiek postanowień (d. regulamin k. 15v), co było przecież możliwe poprzez zwykłe wykreślenie i zaparafowanie poprawek.

Biorąc pod uwagę powyższe w ocenie Sądu materiał dowodowy przedłożony w niniejszej sprawie jest wystarczający do wykazania powodowi nielojalnego zachowania, i zastosowania nadmiernej stawki, co prowadziło do powiększenia rozmiarów szkody poprzez wybranie oferty z ceną wyższą niż możliwa do uzyskania na danym rynku lokalnym, o czym poszkodowany został dostatecznie poinformowany podczas przyjęcia zawiadomienia o szkodzie.

Z opinii biegłego S. T. wynika, że przedsiębiorstwa Pomoc (...) i (...) posiadały możliwość wynajęcia pojazdu w segmencie (...) za stawkę 190 netto za dobę. Pozwany uznał stawkę 220 netto za dobę za właściwą, dlatego w ocenie Sądu tę stawkę należało przyjąć za właściwą w tej sprawie.

Kolejnym spornym elementem kształtującym ostateczny rozmiar szkody był okres, na jaki koniecznym było wynajęcie auta zastępczego.

W okolicznościach niniejszej sprawy niesporne było, że uszkodzenia pojazdu nie eliminowały go z ruchu, co umożliwiło uzgodnienie terminu jego naprawy jedynie na okres technologicznie konieczny. Wskazują na to również świadkowie C.. M. C. uzgodnił i zlecił naprawę w dniu 24 czerwca 2019 r. (upoważnienie – w aktach szkody k.81) natomiast do samej naprawy samochód został pozostawiony w dniu 29 sierpnia 2019 r. (niesporne).

Biorąc pod uwagę powyższe w ocenie Sądu przyjąć należało, że usprawiedliwionym okresem będzie czas niezbędny do naprawy pojazdu. Charakter uszkodzeń pozwalał w okolicznościach niniejszej sprawy precyzyjnie ustalić termin naprawy, aby niepotrzebnie nie wydłużać okresu naprawy, a przyjęta przez samego powoda konstrukcja jednostronnej oceny warunków wynajęcia pojazdu zastępczego nakładała na niego wymóg szczególnej dbałości o ekonomiczne uzasadnienie kosztu wynajęcia. Tylko takie bowiem celowe i ekonomicznie uzasadnione wydatki pozostają w adekwatnym związku przyczynowym i podlegają zwrotowi (por: uchwała SN z 13 czerwca 2003 r. III CZP 32/02).

Z przedłożonego w sprawie rachunku (faktury VAT) wynika, że powód wynajął pojazd na 12 dni. Zgodnie z opinią biegłego T. technologicznie niezbędny czas na demontaż i przygotowanie do lakierowania, w tym lakierowanie oraz suszenie lakieru i montaż zdemontowanych części po wyschnięciu lakieru, wyniesie do czterech dni roboczych. Do czasu niezbędnego technologicznie do wykonania naprawy należy doliczyć dwa dni na przekazanie i przyjęcie samochodu do naprawy (opinia biegłego k. 184-192). Strony nie kwestionowały opinii biegłego, natomiast pozwany przyznał, że w okolicznościach niniejszej sprawy uzasadnionym jest okres 7 dni najmu, stąd Sąd przyjął ten okres za usprawiedliwiony w okolicznościach niniejszej sprawy.

Mając powyższe na względzie roszczenie powoda należało uznać za uzasadnione jedynie w niewielkiej wysokości, obejmującej czynsz w wysokości uznanej przez pozwanego 220,00 zł netto za dobę (tj. 270,60 zł brutto) za okres jednego dnia. Poza sporem bowiem było, że pierwsze 6 dni ubezpieczyciel uznał i wypłacił już 11 października 2019 roku.

O odsetkach o tej kwoty Sąd orzekł stosownie do żądania pozwu od dnia 15 kwietnia 2021r. Żądanie to znajduje oparcie w art. 481§1 i 2 k.c. w zw. z art. 476 k.c. i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 854 z późn. zm.), mając na uwadze datę wypłaty odszkodowania oraz fakt, iż brak było przeszkód by już w tej dacie odszkodowanie zostało wypłacone we właściwej wysokości.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c w zw. z 98 § 1¹ i 3 k.p.c., w całości obciążając nimi powoda z uwagi na to, że pozwany uległ tylko co do nieznacznej części swego żądania. Na tej podstawie Sąd zasądził na rzecz powoda poniesione przez niego koszty zastępstwa procesowego w kwocie 1 800,00 zł stosownie do §2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018r. poz. 265). Nadto Sąd obciążył powoda kosztami przeprowadzenia dowodu z zeznań świadków (jak w punkcie IV) i stosownie do art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w

sprawach cywilnych zwrócił powodowi niewykorzystaną zaliczkę pobraną na dowód z opinii biegłego (jak w punkcie V).